

Svar på skriftligt spörsmål SSS 166/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om bättre uppkoppling i tågtrafiken

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 166/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Johan Kvarnström /sd:

Vad tänker regeringen göra för att förbättra uppkopplingen/nätförbindelsen på tågen, och kan regeringen ta ansvar för att utreda problematiken med ansvarsfördelningen mellan tågoperatören och mobilnätoperatörerna i arbetet med att förbättra nätförbindelserna och ha en jämkande och drivande roll som samarbetspartner genom Kommunikationsministeriet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Förbättringen av kommunikationsnätförbindelserna har diskuterats i olika sammansättningar i flera år. Det är en viktig men tekniskt utmanande fråga. Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket har ordnat diskussionstillfällen om ämnet och berett en färdplan för att utveckla kommunikationsförbindelserna i passagerartågen med stöd av aktörerna, såsom VR och teleföretagen. Diskussioner har också förts vid bilaterala möten.

I Finland finns det som bekant omfattande och högklassiga mobilnät och målet är att dessa tekniskt utvecklade mobilnät ska kunna utnyttjas bättre även när man reser med tåg. Tåget är dock av många orsaker en utmanande miljö för bredbandets funktion. Tågsvagnarna dämpar kraftigt mobilnätets signal. Relästationerna förmedlar signalen från nätet till tågsvagnarna, men de stöder inte den senaste mobiltekniken. Tågen går också i områden där mobilnätets kapacitet inte har byggts ut för att betjäna stora simultana användarmängder.

Mobilnäten längs banan byggdes ursprungligen för att användas av den tidigare mobiltekniken, det vill säga främst för samtalstäckningens behov. Tågpassagerarnas dataanvändning har dock ökat kontinuerligt och konsumenterna förväntar sig också att mobilnätstjänsterna står till deras förfogande oberoende av tid och plats. För att förbättra bredbandsförbindelsernas funktion skulle det behövas mer kapacitet, det vill säga nya master och basstationer längs banorna i sådana områden där det inte är företagsekonomiskt lönsamt för teleföretagen att bygga förbindelser.

Man har strävat efter att förbättra tågens kommunikationsnätförbindelser bland annat genom att VR utvecklar tågets eget trådlösa nät (JunaWLAN). WLAN-nätet på VR:s tåg utnyttjar samtliga teleföretags mobilnät. VR har under de senaste åren förnyat JunaWLAN-nätet, men en förbättring av bredbandets servicenivå skulle dessutom förutsätta ett tätare nätverk av basstationer längs banorna.

Ett sätt att förbättra den direkta förbindelsen mellan mobilterminalen och basstationen är att minska den radiodämpande effekten av tågsvagnarnas fönster. Detta skulle innebära att tågens fönster byts ut så kallade antennfönster (RF-fönster) som släpper igenom radiosignaler bättre eller

att de bearbetas så att de släpper igenom radiosignaler bättre. Antennfönstren skulle för sin del minska behovet av att förnya relästationerna, men skulle inte eliminera mobilnätets behov av tilläggskapacitet, det vill säga nya master och basstationer.

I den andra tilläggsbudgeten för 2022 beviljades 4,7 miljoner euro för förbättring av tågens bredbandsförbindelser. Tågens förbindelseproblem kan dock inte lösas enbart med statlig finansiering, utan en förbättring av signalstyrkan förutsätter att teleföretagen och VR förbinder sig till åtgärder och till att bygga den infrastruktur som behövs. Kommunikationsministeriet utreder för närvarande i enlighet med regeringsprogrammet möjligheterna att förbättra hastigheten och driftsäkerheten för tågens dataförbindelser bland annat genom att kartlägga ramvillkoren för eventuellt statligt stöd samt främja diskussionen och samarbetet mellan aktörerna. På grund av det begränsade beloppet av statligt stöd har man som ett alternativ bedömt att det statliga stödet allokeras till ett visst eller vissa banavsnitt som pilotprojekt. Beslut om eventuella banavsnitt har ännu inte fattats.

Helsingfors den 17 November 2023

Kommunikationsminister Lulu Ranne

VN/30510/2023-LVM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: